

Valsts vides dienests

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīga

2023. gada 4. septembris

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums

Nr. AP23SI0348

Ietekmes sākotnējā izvērtējuma mērķis ir noteikt, vai pieteiktā paredzētā darbība atsevišķi vai kopā ar citām darbībām varētu būtiski ietekmēt vidi. Ietekmes sākotnējā izvērtējuma uzdevums nav precīzi dokumentēt ietekmju apjomu un definēt projekta īstenošanas nosacījumus. Detalizēts ietekmju apjoma un būtiskuma izvērtējums ir veicams ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros atbilstoši likumā „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un tam pakārtotajos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai gadījumā, ja ietekmes sākotnējā izvērtējuma rezultātā tiek secināts, ka pieteiktās paredzētās darbības īstenošanas rezultātā ir iespējama būtiska ietekme uz vidi.

1. Paredzētās darbības ierosinātājs:

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “BŪKU AUDZĒTAVA”, reģistrācijas Nr. 40003644290, juridiskā adrese: Celtnieku iela 34, Valgunde, Valgundes pagasts, Jelgavas novads, Latvija, LV-3017, e-pasts: dolomitssia@gmail.com (turpmāk – Ierosinātāja vai Iesniedzēja).

2. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē “Meža takas” (turpmāk – Paredzētā darbība).

3. Paredzētās darbības norises vieta:

Nekustamais īpašums “Meža takas” (kadastra Nr. 8088 010 0008, zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8088 010 0009), Salas pagasts, Mārupes novads.

4. Informācija par paredzēto darbību, iespējamām paredzētās darbības vietām un izmantojamo tehnoloģiju veidiem:

Valsts vides dienests (turpmāk – Dienests) 2023. gada 20. jūlijā saņēma Ierosinātājas iesniegumu ietekmes sākotnēja izvērtējuma veikšanai (turpmāk – Iesniegums) derīgo izrakteņu ieguvei smilts atradnē “Meža takas” (turpmāk – atradne “Meža takas”, atradne) 12,87 ha platībā virs un zem pazemes ūdens līmeņa.

Atradnes ģeoloģiskā izpēte veikta 2006. gadā, kuras rezultātā izpētīta atradne 12,87 ha platībā. Akceptētie un derīgo izrakteņu ieguves limitā iekļautie derīgo izrakteņu A kategorijas krājumi: 1472,8 tūkst. m³ apmērā smilts (tajā skaitā 1263,8 tūkst. m³ zem gruntsūdens līmeņa).

Uzsākot derīgo izrakteņu ieguvi tiks nospraustas limita laukuma robežas. Atradni sagatavos ieguvei ar buldozeru nostumjot atradnes virskārtu (augšne). Primāri tiks paredzēts

risinājums par augsnes vaļņa izvietojumu gar atradnes D un A malu, vienlaikus ja augsnes apjoms būs pietiekošs, augsnes valni turpinās pagarināt pa atradnes perimetru. Augsnes krautņu precīzs izvietojums tiks noteikts derīgo izrakteņu ieguves projektā. Atbilstoši Iesniegumam augsne un neizmantotā segkārtā, ja tāda būs, pēc atradnes izstrādes, tiks izmantota atradnes rekultivācijai, lēzenu nogāžu izveidošanai. Derīgo izrakteņu ieguvi plānots uzsākt no Paredzētās darbības vietas rietumu puses, kas piekļaujas pašvaldības ceļam “Bļodnieku ceļš”. Saskaņā ar Iesniegumu šajā vietā arī atradīsies tehnikas pagaidu novietne un pagaidu krautnes.

Saskaņā ar derīgo izrakteņu atradnes “Meža takas” pases datiem lielākā daļa derīgā izrakteņa atrodas zem gruntsūdens līmeņa, tāpēc materiāla ieguvei zem gruntsūdens līmeņa tiks izmantots zemes smēlētājs. Materiālā esošais ūdens pēc tā izsmelšanas notecēs turpat atradnes teritorijā un šajā ūdenī nav paredzamas vielas ar piesārņojuma raksturu.

Saskaņā ar Iesniegumu derīgo izrakteni plānots iegūt tikai ņemot vērā faktisko pieprasījumu. Iegūto materiālu plānots apstrādāt (sijāt un drupināt (bez skalošanas)) ar mobilo iekārtu (ja būs tāds pieprasījums). Materiāls tiks izvietots salīdzinoši nelielās pagaidu krautnēs (līdz 500 m³). Tad ar frontālo iekrāvēju smilts materiāls tiks iekrauts pašizgāzējos un aiztransportēts realizācijai.

Plānotais ieguves apjoms ir 75 000 m³ gadā. Derīgo izrakteņu ieguves darbi tiks veikti darba dienās no 7:00-19:00, bet ņemot vērā ornitologa atzinumu laika posmā no 1. marta līdz 31. augustam darbs atradnes teritorijā ir ierobežots, tas uzsākams ne agrāk stundu pēc saullēkta un pabeidzams ne vēlāk kā stundu pirms saulrieta. Darbinieku vajadzībām ieguves laukumā tiks novietota pārvietojamā biotualets un izveidota atkritumu savākšanas vieta. Ieguves process būs saistīts ar sadzīves atkritumu rašanos, kā arī sadzīves notekūdeņu radīšanu.

Iesniegumā tiek norādīts, ka piesārņojošās vielas var rasties ieguves tehnikas darbības laikā – izplūdes gāzes, tomēr to ietekme ir neliela. Materiāla ieguves laikā virs ūdens līmeņa un transporta kustības laikā var rasties putekļi. Ņemot vērā līdzīgu atradņu ietekmes uz vidi novērtējuma laikā veikto emisiju vidē modelēšanu, prognozējams, ka arī atradnē “Meža takas” ir līdzvērtīga situācija un nebūs būtiskas emisijas gaisā. Vienlaikus tiek norādīts, ka sausā laikā, kad ir piemēroti apstākļi, lai rastos putekļi, paredzēts veikt pievedceļu laistīšanu un kravas transportēšanas laikā tiks pārklātas ar audumu, lai mazinātu putekļu emisijas.

Atradnes izstrādei izmantojamā tehnika, piemēram, ekskavators *Volvo EC300*, frontālais iekrāvējs *Volvo G150*, kravas automašīna *Volvo FM*, zemes smēlētājs *DOPKE* un sijātājs *Powerscreen CHIEFTAIN 2100*. Saskaņā ar Iesniegumu derīgo izrakteņu ieguvei izmantojamā tehnika atbilst Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumu Nr. 1047 “Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā” un Ministru kabineta 2004. gada 29. aprīļa noteikumu Nr. 466 “Noteikumi par transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļiem”. Degvielu uz vietas Paredzētās darbības vietā neuzglabās. Ja būs nepieciešams (ilgstošas un intensīvas izstrādes posmā) dīzeļdegvielu piegādās uz Paredzētās darbības vietu ar specializēto degvielas pārvadāšanas cisternu. Dīzeļdegvielas uzpildīšanai tiks uzstādīts ūdensnecaurļaidīgs pretinfiltrācijas segums 6 m² platībā. Vienlaicīgi degvielas uzpildes vietā varēs uzpildīt vienu tehnikas vienību, uzpildei izmantos degvielas sūkni. Ja degviela nonāks vidē, tiks izmantoti absorbenti. Izmantotie absorbenti tiks nodoti atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam. Vides piesārņojumu, ja tāds radīsies novērsīs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (sanācijas pasākumi).

Izvērtējot iepriekš minēto Valsts vides dienests secina, ka paredzētā darbība atbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.² panta pirmās daļas 1) punktam šā likuma 2.pielikumā

minētajām paredzētajām darbībām un 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktam: derīgo izrakteņu ieguve 5 hektāru vai lielākā platībā vai kūdras ieguve 25 hektāru vai lielākā platībā, līdz ar to tai ir jāveic ietekmes sākotnējais izvērtējums.

5. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi vērtēšanas nepieciešamības pamatojums (iespējamās ietekmes būtiskuma novērtējums):

Paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums veikts, pamatojoties uz likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 3.² panta pirmās daļas 1) punktu un 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktu, Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” 13. punktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 85. pantu. Novērtēšana veikta, balstoties uz Eiropas Savienības sākotnējā izvērtējuma vadlīnijās noteikto pieeju un kritērijiem, kas interpretē Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2014/52/ES (ar ko groza Direktīvu 2011/92/ES par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu).

Likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 8. panta pirmā daļa nosaka, ka piesakot darbību, ierosinātais norāda vismaz divus dažādus risinājumus attiecībā uz šīs darbības vietu vai izmantojamo tehnoloģiju veidiem. Ierosinātais nav iesniedzis paredzētās darbības divus iespējamus variantus, tādējādi Valsts vides dienests kā otro alternatīvo risinājumu pieņem variantu, ka paredzētā būvniecība netiks īstenota.

Sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros tika identificētas potenciāli būtiski negatīvas ietekmes, kas ir saistītas ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11. panta pirmās daļas 2) punktu: *paredzētās darbības un citu darbību savstarpējā un kopējā ietekme* un 3) punktu: *dabas resursu, jo īpaši zemes dzīļu, augsnes, ūdens un bioloģiskās daudzveidības izmantošanu*, ņemot vērā trešās daļas 1) punktu: *ietekmes apjomu un telpisko izplatību (iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas lielumu un pakļauto iedzīvotāju skaitu)*, un 6) punktu: *savstarpējo un kopējo ietekmi uz citām esošām vai apstiprinātām paredzētajām darbībām, kas ietekmē vienu un to pašu teritoriju*.

Paredzētā darbība ir saistīta ar ilgstošu neatjaunojamo zemes dzīļu resursu ieguvī, kuru daudzums atradnes teritorijā neatgriezeniski samazināsies. Derīgo izrakteņu ieguves rezultātā tiks izmainīts esošais teritorijas reljefs un teritorijas izmantošanas veids. Saskaņā ar Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas datiem¹ derīgo izrakteņu ieguve paredzēta viena īpašuma robežās. Zemes vienības lietošanas mērķis ir lauksaimniecība ar kopējo platību 15,3 ha, no kuriem 12,7 ha veido lauksaimniecībā izmantojās zemes (aramzeme), 2,1 ha veido mežs un 0,5 ha zeme zem ūdeņiem, 12,7 ha LIZ meliorētās zemes. Veicot darbības vietas sagatavošanu pirms derīgo izrakteņu ieguves ir nepieciešams veikt teritorijas atmežošanu apmēram 1,48 ha platībā. Paredzētās darbības vieta ir meliorēta un tajā atrodas susinātājgrāvis. Tuvākās ūdensteces ir koplietošanas ūdensnoteka – Bļodnieku poldera novadkanāls apmēram 600 m austrumu virzienā. Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi” 2022. gada 19. septembrī izdeva tehniskos noteikumus Nr. Z-1-18/1635 Paredzētajai darbībai. Atbilstoši Iesniegumam tehnisko noteikumu Nr. Z-1-18/1635 prasības tiks izpildītas un iekļautas derīgo izrakteņu ieguves projektā. Atbilstoši spēkā esošā Babītes novada teritorijas plānojuma² (turpmāk – Teritorijas plānojums) kartei “Funkcionālā zonējuma karte” paredzētās darbības vietā ir noteikta lauksaimniecības teritorijas (L) funkcionālā zona,

¹ <https://viss.gov.lv/lv/E-pakalpojumi/VZD/CadastreInfo> (dati skatīti 28.08.2023.)

² https://geolativija.lv/geo/tapis#document_16525 (dati skatīti 28.08.2023.)

kurā derīgo izrakteņu ieguve ir atļauta. Atbilstoši iesniegumam zemes lietošanas veids tiks izmainīts no lauksaimniecības zemes uz derīgo izrakteņu ieguvi atradnes platībā.

Paredzētās darbības vieta atrodas ~ 1,5 km attālumā no apdzīvotās vietas Kaži. Atradnes “Meža takas” teritorijai tuvākās dzīvojamās mājas atrodas aptuveni 1 km attālumā uz Z no atradnes robežas (viensētas “Cauniši”, “Cīruļi” un “Silāji”) (skat. 1. attēlu).

1. attēls. Atradnes “Meža takas” apkārtnē³

No paredzētās darbības vietas A virzienā atrodas ūdenstilpne bez nosaukuma. Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (turpmāk – LVĢMC) datu bāzē “Zemes dzīļu informācijas sistēma” nav informācija, ka ūdenstilpe būtu derīgo izrakteņu atradne. Vienlaikus saskaņā ar LVĢMC Zemes dzīļu informācijas sistēmā pieejamo informāciju atradnes “Meža takas” teritorijā, nenotiek intensīva derīgo izrakteņu ieguve. Tuvākā derīgo izrakteņu ieguves vieta atrodas aptuveni 3,6 km attālumā (smilts atradne “Rāmava”) no paredzētās darbības vietas, kurā vēl nav uzsākta derīgo izrakteņu ieguve.

Derīgo izrakteņu ieguve pēc būtības būs saistīta ar ilgstošu neatjaunojamo zemes dzīļu resursu ieguvi. Lai arī ietekme būs lokālā mēroga un smilts krājumi Latvijā ir plaši izplatīti, turklāt iegūtais materiāls var tikt lietderīgi izmantots, piemēram, autoceļu būvniecībai un uzturēšanai, būvniecībā kā betona sastāvdaļa vai pamatu izbūvē un citiem mērķiem, tomēr paredzētās darbības vietā derīgo izrakteņu krājumi neatgriezeniski tiks izsmelti. Jaunu infrastruktūras objektu būvniecība atradnē nav paredzēta. Uzstādītos pagaidu infrastruktūras objektus teritorijā pēc darbības beigšanas aizvedīs prom.

Derīgo izrakteņu ieguves rezultātā radītās hidroloģiskā režīma izmaiņas atradnes tuvumā, veidojot ūdenstilpi ieguves laikā visticamāk būs minimālas, kā arī netiks ietekmēts gruntsūdens līmenis tuvākajās ūdens ņemšanas vietās, tā kā saskaņā ar Teritorijas plānojuma “Funkcionālā zonējuma karte” paredzētās darbības vieta atrodas ārpus ķīmiskās un bakterioloģiskās aizsargjoslas ap pazemes ūdens ņemšanas vietām. Tuvākās viensētas atrodas aptuveni 1 km attālumā no atradnes teritorijas, kurās iespējams ir ierīkoti lokālie urbumi un grodu akas, proti, nav sagaidāma būtiska ietekme uz tiem. Vienlaikus ieguves process nebūs saistīts ar

³ Karte no AS „Latvijas valsts meži” izstrādāta karšu pārlūka LVM GEO (dati skatīti 28.08.2023.): <https://www.lvmgeo.lv/kartes>

gruntsūdeņu atsūkņēšanu un novadīšanu no ieguves teritorijas. Jāņem vērā, ka saskaņā ar VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi" Meliorācijas kadastra informācijas sistēmu paredzētās darbības vieta atrodas Bļodnieku poldera kanāla (ŪSIK kods 3812253) un Cīruļupītes (ŪSIK kods 381782) sateces baseinā. Aptuveni 460 m no atradnes teritorijas atrodas koplietašanas ūdensnoteka (MK kods 3812253:K:1) un gar nekustamā īpašuma "Meža takas" robežu atrodas koplietošanas ūdensnoteka (MK kods 381782:K:2). Derīgo izrakteņu ieguves rezultātā radītās hidroloģiskā režīma izmaiņas atradnes tuvumā, veidojot ūdenstilpi ieguves laikā visticamāk būs minimālas. Darbības veikšanu virszemes ūdensobjektu aizsargjoslā reglamentē Aizsargjoslu likums. Atbilstoši Aizsargjoslu likuma 47. panta pirmās daļas 2. punktam aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm ir aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas meliorācijas būvēm un ierīcēm, veidot akmens krājumus. Vienlaikus pēc meliorācijas kadastra informācijas sistēmas datiem darbība paredzēta vaļēju grāvju sistēmas teritorijā. Apkārtējā teritorija ir meliorēta, kā arī limita laukumā atrodas meliorācijas sistēmas un būves: susinātājgrāvji, meliorācijas kadastra Nr. 3812253:4, 3812253:5, 3812253:6, 381782:69, 381782:68. Līdz ar to ieguves darbu rezultātā var tikt ietekmēts ne tikai gruntsūdens līmenis apkārtnē, bet arī virszemes ūdens objektu ūdens kvalitāte un tur esošie dzīvnieku organismi. Gadījumos kad derīgo izrakteņu ieguve skar meliorācijas sistēmas un nepieciešama to pārkārtošana, būvdarbus jāveic ievērojot Ministru kabineta 2014. gada 16. septembra noteikumu Nr. 550 "Hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi" un Ministru kabineta 2015. gada 30. jūnija noteikumu Nr. 329 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224 15 "Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves"" prasības. Tāpat, jāņem vērā, ka ieguves tehnikas darbināšanai tiks izmantota dīzeļdegviela. Saskaņā ar informāciju dažādās drošības datu lapās dīzeļdegviela ir uzliesmojošs šķidrums, kurš ir kaitīgs cilvēkiem, kā arī ir toksisks ūdens organismiem ar ilgstošām sekām. Līdz ar to avāriju situācijās ir iespējams gan augsnes, gan virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem. Tāpat no darbos izmantotās ieguves tehnikas var rasties bīstamie atkritumi (izmantotais absorbents, slaucīšanas lupatas). Derīgo izrakteņu ieguves darbos tiks izmantota tehnika, no kuras ir iespējama degvielas un smērēlļu noplūde avāriju situācijā, bet degvielas un smērvielu uzglabāšana uz vietas atradnes teritorijā nav paredzēta. Tehnikas uzpilde tiks veikta izmantojot mobilas uzpildes iekārtas, vienlaicīgi degvielas uzpildes vietā varēs uzpildīt vienu tehnikas vienību, uzpildei izmantos degvielas sūkni. Dienests norāda, ka tehnikas uzpildi jāveic aprīkotā vietā uz absorbējošiem paklājiem, tādējādi maksimāli novēršot noplūdes un apkārtnes piesārņojumu. Vienlaikus priekš avārijas situācijām objektā jāatrodas absorbenta materiāliem. Šādā veidā avāriju risks tiks samazināts līdz minimumam, un ir novēršams, laicīgi veicot transporta apskati un apkopi, bet lielu naftas produktu noplūžu rezultātā var veikt attiecīgos teritorijas sanācijas pasākumus, izrokot un aizvedot piesārņoto grunti. Bet jāņem vērā, ka šādu avāriju iespējamība ir niecīga. Vienlaikus atradnes teritorijā izmantotajai teknikai jāatbilst Ministru kabineta 2004. gada 29. aprīļa noteikumu Nr. 466 "Noteikumi par transportlīdzekļu valsts tehnisko apskati un tehnisko kontroli uz ceļiem" un Ministru kabineta 2005. gada 27. decembra noteikumu Nr. 1047 "Noteikumi par autoceļiem neparedzētās mobilās tehnikas iekšdedzes motoru radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā" prasībām, tādējādi būtiskas smaku un piesārņojošo vielu emisijas gaisā ir mazticamas.

Tuvākās viensētas atrodas aptuveni 1 km attālumā no darbības vietas un aptuveni 350 m attālumā no pašvaldības autoceļa "Bļodnieku ceļš", pa kuru transportēs atradnes teritorijā iegūto materiālu. Viensētas no darbības vietas atdala meža platības, kas kalpos kā aizsargbarjera trokšņa, putekļu izplatībai. Lai arī emisijas gaisā no transporta būs minimālas, lokālas un

pārejošas, ieguves procesā ir paredzēti pasākumi to novēršanai, piemēram, teritorijas un pievedceļu laistīšana, derīgo materiālu transportēšana slēgtās kravas automašīnās. Derīgo izrakteņu ieguve nebūs saistīta arī ar lielu darbinieku skaitu un papildus darbinieku pieplūdumu reģionā. Tāpat paredzētās darbības vietā nav objektu, ko sabiedrība izmanto, lai piekļūtu atpūtas vietām vai citai sabiedriski nozīmīgai infrastruktūrai, vēsturiski un kultūras ziņā nozīmīgas teritorijas.

Dienests 2023. gada 31. jūlijā saņēma Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecības (turpmāk – Virsmežniecības) vēstuli Nr. VM10.5-5/432, kurā Virsmežniecība norāda, ka atbilstoši Meža valsts reģistra datu bāzei paredzētās darbības vietā nav reģistrēts neviens mikroliegums, īpaši aizsargājamais meža iecirknis, dabiskais meža biotops vai vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjosla. Ņemot vērā minēto, Virsmežniecība sniedz atzinumu, ka paredzētā darbība atbilst meža apsaimniekošanu un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām un neiebilst tai.

Atbilstoši Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS” publicētajai informācijai paredzētās darbības vietā neatrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumi, īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamu sugu atradnes. Plānotās darbības teritorija atrodas apmēram 450 m attālumā no mikrolieguma, kas izveidots īpaši aizsargājamās putnu sugas meža baloža (*Columba oenas*) aizsardzībai, 580 m attālumā no mikrolieguma, kas izveidots īpaši aizsargājamās augu sugas garkātu ģipsenes (*Gypsophila fastigiata*) aizsardzībai un 890 m attālumā no mikrolieguma, kas izveidots īpaši aizsargājamās putnu sugas ūpja (*Bubo bubo*) aizsardzībai. Saskaņā ar sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificētā eksperta Pēteris Daknis (sertifikāta Nr. 221) 2023. gada 17. septembra atzinumā Nr. 2023-02 (turpmāk – Eksperta atzinums) norādīto paredzētās darbības teritoriju sedz zālājs, reljefs kopumā ir līdzens ar atsevišķiem mākslīgas izcelsmes paaugstinājumiem. Teritoriju šķērso vairāki grāvji, DR daļā atrodas mežaudze. Eksperta atzinumā tiek norādīts, ka paredzētās darbības teritorijā nav konstatētas aizsargājamo putnu dzīvotnes. Vienlaikus mikroliegumu apsekošana laikā tika konstatēts apodziņš *Glaucidium passerium* un meža pūce *Strix aluco*. Ņemot vērā, ka apodziņš teritorijas apsekošanas laikā ir konstatēts atkārtoti, tas tiek uzskaitīts par ligzdotāju, savukārt meža pūce konstatēta tikai vienu reizi. Saskaņā ar “Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bīkšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns”, kas izstrādāt laikposmam no 2020. gada līdz 2029. gadam modelētās prioritāri aizsargājamās teritorijas apodziņam, bīkšainajam apogam un ūpim atrodas tuvāk par 1344 m no paredzētās darbības vietas. Ņemot vērā minēto, derīgo izrakteņu ieguve atradnē “Meža takas” var negatīvi ietekmēt pūču sugu barošanas sekmes, jo medībās izmanto dzirdi. Vienlaikus tiek norādīts, ka ūpis šajā sezonā mikroliegumā neligzdo, tomēr ūpja nekonstatēšana ar provocēšanas metodi nenozīmē, ka ūpis nav klātesošs. Eksperta atzinumā tiek norādīts, ka viens no būtiskākajiem traucējumiem mikrolieguma teritorijā ir nelegālā braukšana ar motocikliem pa Garo kāpu. Šādā biotopā ūpim parasti patīk izvēlēties ligzdošanai mikroreljefa objektu virsotnes, kas piesaista arī motobraucējus - vandāļus. Ūpis ir jutīgs uz traucējumu tiešā ligzdas tuvumā, kā rezultātā var pamest ligzdu ar olām vai nesen šķīlušos mazuļus. Traucējums perifērijā ligzdošanas pārtraukšanu neizraisa, taču var radīt stresu un traucēt barošanu. Ūpis var ligzdot dažu simtu metru attālumā no cilvēku radītām un apsaimniekotām vietām, tādām kā mājas, rūpnīcas, atkritumu izgāztuves un ciemati, tā kā šādās vietās nereti ir blīvi sastopami ūpja barības objekti (žurkas, vārņveidīgie putni). Tāpat ir zināms, ka ūpji ligzdo gan aktīvos, gan izstrādātos karjeros. Ūpju ligzdošana dažādos derīgo izrakteņu karjeros konstatēta vairumā Eiropas valstu.

Tā kā atradnes tuvumā ligzdojoša ūpja galvenie barības objekti būtu ūdensputni no Babītes ezera (~2,7 km attālumā), būtiska negatīva ietekme uz ūpja barošanās sekmēm ir mazticama. Eksperta atzinumā tiek norādīts, ka:

1) paredzētās darbības teritorijā esošie biotopi nav nozīmīgas dzīvotnes aizsargājamiem putniem, tomēr, ņemot vērā pastāvošo aizsardzību visu putnu ligzdām, atradnes izstrādes uzsākšanai nepieciešamo augsnes virskārtas noņemšanu un atmežošanu nedrīkst veikt putnu ligzdošanas laikā no 1. marta līdz 31. jūlijam, lai pasargātu zālājā un mežaudzē ligzdojošos *parastos* putnus;

2) Vienlaikus tiek norādīts, ka pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas pa atradnes perimetru A un D pusē no augsnes virskārtas jāizveido skaņas slāpēšanas valnis. Valnim pēc saviem parametriem jābūt atbilstošam (pietiekoši augstam), lai tas pildītu paredzēto funkciju – trokšņa izplatības maksimāli iespējamo samazināšanu. Vaļņa parametrus jānosaka šajā jomā kompetentam inženierim. Kā arī valnim norādītajā vietā jāatrodas visu atradnes darbības laiku, tajā nedrīkst būt pārtraukumi un radušos bojājumus ir jānovērš. Vaļņa demontāžu nedrīkst veikt putnu ligzdošanas laikā no 1. maija līdz 31. jūlijam;

3) Ņemot vērā potenciālo negatīvo trokšņa ietekmi uz pūču sugu medību sekmēm un mazticamu iespējamību trokšņa izplatību pietiekami reducēt ar skaņas slāpēšanas vaļņa palīdzību un tā neesamību visapkārt atradnei, jāievēro sezonas ierobežojums darbam tumšajā diennakts laikā. Laika posmā no 1. marta līdz 31. augustam darbs atradnē uzsākams ne agrāk stundu pēc saullēkta un pabeidzams ne vēlāk kā stundu pirms saulrieta.

Dienests 2023. gada 10. augustā saņēma Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas (turpmāk – Administrācija) vēstuli Nr. 3.27/4913/2023-N, kurā Administrācija norāda, ka paredzētā darbība neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz dabas vērtībām, ja tās īstenošanā tiks ņemti vērā sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta Pētera Dakņa 2023. gada 17. jūlija atzinumā Nr. 2023-02 “Eksperta atzinums par plānotās smilts atradnes “Meža takas” Salas pagastā, Mārupes novadā potenciālo ietekmi uz ūpi (*Bubo bubo*) un meža balodi (*Columba oenas*)” iekļautie nosacījumi.

Tāpat veicot derīgo izrakteņu ieguvi atradnē “Meža takas ” netiks radīta kumulatīva ietekme ar citām līdzvērtīgām darbībām, tā kā atradnes tuvumā neatrodas citas aktīvas derīgo izrakteņu ieguves vietas. Tomēr paredzētā darbība ietekmēs apkārtējo ainavu, jo derīgo izrakteņu ieguves vieta būs redzama no autoceļa. Pēc derīgo izrakteņu ieguves teritorija tiks sakārtota, veicot atradnes rekultivāciju par ūdenstilpi.

Paredzētās darbības vietā ekstremālu meteoroloģisko apstākļu dēļ, vētras gadījumā, plūdu, miglas, ugunsgrēku un citu dabas katastrofu rezultātā var tikt negatīvi ietekmēta gan vide, gan iedzīvotāji, tomēr tas ir iespējams jebkurā teritorijā valstī.

Paredzētā darbība atbilst Teritorijas plānojumam, tā kā saskaņā ar Teritorijas plānojuma Teritoriju teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 138. punktu derīgo izrakteņu ieguvi ir atļauts veikt lauksaimniecības teritorijās (L), rūpnieciskās apbūves teritorijā (R) izstrādājot detālplānojumu, mežu teritorijās (M) un ūdeņu teritorijās (Ū).

Secinājumi

1. Veicot ietekmes sākotnējo izvērtējumu, Valsts vides dienests ir konstatējis, ka paredzētā darbība neatbilst likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4. panta un 1. pielikumā noteiktajām darbībām, kurām piemērojams ietekmes uz vidi novērtējums.
2. Derīgo izrakteņu ieguve un ar šo darbību saistītā ietekme uz vidi atbilstoši likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 11. panta kritērijiem netiek klasificēta tik nozīmīga vai

kompleksa, lai būtu nepieciešams piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, tā kā tā ir vērtējama tikai kā nozīmīga lokālā mērogā, nav saistīta ar būtisku piesārņojuma risku un to nevar uzskatīt par tādu, kas var radīt negatīvu ietekmi uz apkārtējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti, drošību un veselību. Ar atradnes rekultivāciju beigsies arī ietekmju darbība. Rekultivācijas laikā teritorijā tiks sakārtota un turpmāk lietderīgi izmantota.

3. Paredzētās darbības realizācija neradīs summāri būtiski negatīvu, iespējamās ietekmes ir zināmas un pārvaldāmas ar nosacījumiem tehniskajos noteikumos un ieguves atļaujās. Derīgo izrakteņu ieguves platība nesasniedz likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" noteikto robežvērtību 25 ha, kad būtu piemērojama ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.
4. Paredzētās darbības rezultātā netiks ietekmēti apkārtējie iedzīvotāji, tā kā apkārtnē ir mazapdzīvota. Ietekmes mazināšanai uz tuvākajām viensētām ir nosakāmas prasības tehniskajos noteikumos, tā kā ietekmes ir zināmas un pārvaldāmas.
5. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes atzinumu, veicot derīgo izrakteņu ieguvi atradnes "Meža takas" teritorijā jāievēro sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta Pēteris Dakša 2023. gada 17. jūlija atzinumā Nr. 2023-02 iekļautie nosacījumi.
6. Paredzētā darbība nav pretrunā ar spēkā esošo Babītes novada teritorijas plānojumu (redakcija 2.1.), tā kā saskaņā ar Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 138. punkta 138.1. apakšpunktu derīgo izrakteņu ieguve lauksaimniecības teritorijā ir atļauta.
7. Ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamība neizriet arī no lietderības un samērīguma apsvērumiem, jo iespējamās nelabvēlīgās ietekmes ir identificējamās un pārvaldāmas, un to novēršanai vai mazināšanai ir iespējams noteikt un tehniskajos noteikumos iestrādāt atbilstīgus pasākumus.

6. Izvērtētā dokumentācija:

1. 2023. gada 19. jūlija iesniegums ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam;
2. Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas 2023. gada 10. aprīļa vēstule Nr. 3.27/4913/2023-N uz 2 lapām;
3. Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecības 2023. gada 31. jūlija vēstule Nr. VM10.5-5/432 uz 1 lapas;
4. Babītes novada teritorijas plānojums. Spēkā esošā redakcija: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_16525;
5. Valsts zemes dienesta kadastra informācijas sistēmas dati: <https://www.kadastrs.lv/#result>;
6. Dabas aizsardzības pārvaldes dabas datu pārvaldības sistēmas "Ozols" informācija: <https://ozols.gov.lv/ozols/>;
7. Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūras Karšu pārlūks: <https://kartes.lgia.gov.lv/karte/>;
8. VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" Zemes dzīļu informācijas sistēma: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/zemes-dzilu-informacijas-sistema>.

7. Sabiedrības informēšana:

Valsts vides dienests par pieteikto darbību ir informējis Mārupes novada pašvaldību un biedrību "Vides aizsardzības klubs", 2023. gada 26. jūlijā nosūtot vēstuli

Nr. 11.4/AP/8435/2023 ar informatīvo paziņojumu. Minētais paziņojums tika publicēts arī Valsts vides dienesta tīmekļa vietnē.

8. Administratīvā procesa dalībnieku viedokļi:

Iesniedzēja viedoklis iekļauts iesniegumā ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam.

Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālā administrācija atzinumā Nr. 3.27/4913/2023-N norāda, ka atbilstoši Dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” pieejamo informāciju, plānotās darbības teritorijā neatrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, mikroliegumi, īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamu sugu atradnes. Plānotās darbības teritorija atrodas apmēram 450 m attālumā no mikrolieguma, kas izveidots īpaši aizsargājamas putnu sugas meža baloža (*Columba oenas*) aizsardzībai, 580 m attālumā no mikrolieguma, kas izveidots īpaši aizsargājamas augu sugas garkātu ģipsenes (*Gypsophila fastigiata*) aizsardzībai un 890 m attālumā no mikrolieguma, kas izveidots īpaši aizsargājamas putnu sugas ūpja (*Bubo bubo*) aizsardzībai.

Par plānoto darbību ir saņemts sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta Pētera Dakņa 2023. gada 17. jūlija atzinums Nr. 2023-02 “Eksperta atzinums par plānotās smilts atradnes “Meža takas” Salas pagastā, Mārupes novadā potenciālo ietekmi uz ūpi (*Bubo bubo*) un meža balodi (*Columba oenas*).” Tajā norādīts, ka būtiska negatīva ietekme uz ūpja barošanās sekmēm ir mazticama, savukārt par trokšņa ietekmi uz meža balodi atzinuma autoram pētījumi nav zināmi. Atzinumā ir sniegti vairāki nosacījumi plānotās darbības ietekmes mazināšanai gan uz īpaši aizsargājamām, gan uz parastām putnu sugām.

Balstoties uz iepriekš minēto, kā arī Ministru kabineta 2015. gada 27. janvāra noteikumu Nr. 30 “Kārtība kādā Valsts vides dienests izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai” 18. punktu un Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 507 “Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 3.11 apakšpunktu, Administrācija sniedz sekojošu atzinumu: derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē “Meža takas” nekustamajā īpašumā “Meža takas” ar kadastra numuru 8088 010 0008, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8088 010 0009, Salas pagastā, Mārupes novadā neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz dabas vērtībām, ja tās īstenošanā tiks ņemti vērā sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta Pētera Dakņa 2023. gada 17. jūlija atzinumā Nr. 2023-02 “Eksperta atzinums par plānotās smilts atradnes “Meža takas” Salas pagastā, Mārupes novadā potenciālo ietekmi uz ūpi (*Bubo bubo*) un meža balodi (*Columba oenas*)” iekļautie nosacījumi.

Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecība ir sniegusi viedokli vēstulē Nr. VM10.5-5/432, kurā norāda, ka Meža valsts reģistra datu bāzē šajā zemes vienībā nav reģistrēts neviens mikroliegums, īpaši aizsargājamais meža iecirknis, dabiskais meža biotops vai vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjosla. Datu pārvaldības sistēmas Ozols datu bāzē paredzētās darbības vietas tiešā tuvumā nav reģistrēts neviens īpaši aizsargājamais biotops vai sugu dzīvotne. Virsmežniecība sniedz atzinumu, ka paredzētā darbība atbilst meža apsaimniekošanu un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām un neiebilst tai. Un sniedz šādu viedokli:

- 1) Pirms jebkādu būvdarbu uzsākšanas mežā nepieciešams veikt atmežošanu atbilstoši Ministru kabineta 18.12.2012. noteikumu Nr. 889 “Noteikumi par atmežošanas kompensācijas noteikšanas kritērijiem, aprēķināšanas un atlīdzināšanas kārtību” prasībām;
 - 2) Būvdarbu veikšanas procesā nepieļaut paliekošo koku un to sakņu bojāšanu.
- Citu procesa dalībnieku viedokļi nav saņemti.

9. Piemērotās tiesību normas:

1. Administratīvā procesa likuma 5., 6., 7., 8., 9., 10., 13. un 14. pants, 55. panta 1. punkts, 65. panta trešā daļa un 66. panta pirmā daļa;
2. Likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 3.² panta pirmās daļas 1) punkts, 4., 8., 11., 12., 13. pants, 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunkts;
3. Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumi Nr. 18 "Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību" 13. un 13.¹ punkts.

Lēmums:

Nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru sabiedrības ar ierobežotu atbildību "BŪKU AUDZĒTAVA" ierosinātajai darbībai – derīgo izrakteņu ieguve smilts atradnē "Meža takas" nekustamajā īpašumā "Meža takas" (kadastra Nr. 8088 010 0008) zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 8088 010 0009, Salas pagasts, Mārupes novads.

Šis starplēmums, ar kuru tiek atzīts, ka ietekmes uz vidi novērtējums nav nepieciešams, nav atsevišķi pārsūdzams.

Atļauju pārvaldes

Piesārņojuma un dabas resursu departamenta direktore

I. Plociņa

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Rumjanceva, 26302771
valerija.rumjanceva@vvd.gov.lv